

Հավելված

Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԽ խորհրդի

2010թ. հոկտեմբերի 4 -ի թիվ 27/4 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՄԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

«Հայաստանի պետական ագրարային համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը` ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2010 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 4.7 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2010 թվականի հունվարի 18-ի թիվ 1/4 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը` «Հայաստանի պետական ագրարային համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության առարկան` «Հայաստանի պետական ագրարային համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը հատկացված բյուջետային միջոցներ և պետական սեփականության կառավարման գործընթաց:

**Վերահսկողության օբյեկտը`** «Հայաստանի պետական ագրարային համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն (այսուհետ` Համալսարան):

**Վերահսկողության ծավալը`** Համալսարանի ֆինանսավորումը ՀՀ պետական բյուջեից կազմել է 2008թ.-ին` 526,301.9 հազ. դրամ, 2009թ.-ին` 620,637.5 հազ. դրամ, որոնք համարվել են էական և կազմել են վերահսկողության ծավալը:

Վերահսկողության իրականացման ժամկետը՝ 19.01.2010-01.09.2010 թթ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ 01.01.2008-01.01.2010թթ.

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևով: Վերահսկողության ընթացքում կիրառվել են համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության (կատարողական) վերահսկողության տեսակները: Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման/ համեմատման մեթոդները:

Վերահսկողության արդյունքները

1. ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրված միջոցների օգտագործում

Համալսարանում իրականացվել են հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրեր: «Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված վճարումներ» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածներով 2008 և 2009 թվականներին ծախսերը կազմել են համապատասխանաբար՝ 405,700.0 հազ. դրամ և 494,082.0 հազ. դրամ, կամ ընդհանուր ծախսերի 77 %-ը և 79 %-ը: Համալսարանի սովորողների թիվը, կրթական գործունեության նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից և վճարովի ուսուցման ծառայություններից դրամական մուտքերն արտացոլված են հավելված 1-ում:

Համաձայն «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի 3-րդ մասի կրթական ծրագրերի ֆինանսավորման չափանիշները պետք է սահմանվեն ՀՀ կառավարության կողմից՝ մեկ սովորողի հաշվարկով՝ ըստ ուսումնական հաստատության, որը չի կատարվել, և Նախարարությունը բյուջետային միջոցների նախատեսման համար հիմք է ընդունել համալսարանի կողմից ներկայացված անձնակազմի և ուսանողների թվի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

2009թ. բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության ուսուցման ծառայության համար ֆինանսավորումը պետք է կատարվեր միջին տարեկան 1115 ուսանողի համար, կամ 7-ով պակաս: Արդյունքում՝ ավելի է ֆինանսավորվել 2,398.0 հազ դրամ, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետական բյուջե:

Հետբուհական կրթական ծրագրերով (որի համար Համալսարանը չի ունեցել լիցենզիա) 2008թ. 90 ասպիրանտների համար ֆինանսավորվել է 28,106.3 հազ. դրամ, իսկ 2009թ.՝ 84 ասպիրանտների համար՝ 26,511.2 հազ. դրամ: **2008թ. ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսավորված 28,106.3 հազ. դրամ գումարից չի ծախսվել 632.0 հազ. դրամը, որը ենթակա է վերականգնման:**

2. Լիցենզավորում և պետական հավատարմագրում

Համաձայն «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի «Օրենքով նախատեսված կրթական ծրագրերը կարող են իրականացվել միայն լիցենզիայի առկայության դեպքում»: 2010թ. փետրվարից Համալսարանի համար ուժի մեջ են մտել ՀՀ կառավարության 09.07.2009թ. թիվ 808-Ն որոշմամբ սահմանված լիցենզավորման պահանջները, սակայն որոշման պահանջներին համապատասխան, Համալսարանին տրված լիցենզիաների պայմաններում Նախարարության կողմից դեռևս փոփոխություններ չեն կատարվել, չեն մշակվել լիցենզավորման կարգով նախատեսված լաբորատորիաների, արհեստանոցների և մարզադահլիճների, գրադարանային-տեղեկատվական համակարգի՝ գրականության հագեցվածության վերաբերյալ պահանջները:

Մշակված չէ հետբուհական կրթության պետական չափորոշիչը, իսկ հետբուհական կրթական ծրագրերն իրականացվել են առանց լիցենզիայի, քանի որ «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի ցանկում որպես լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակ հետբուհական մասնագիտական ծրագրերն ընդգրկված չեն, որը հակասում է «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածների պահանջներին:

Համալսարանում բարձրագույն կրթության մագիստրոսի կրթական ծրագրով 2009թ. վճարովի ընդունելությունն իրականացվել է լիցենզիայով սահմանված ընդամենը 168 տեղերից 17-ով ավելի, մինչդեռ ՀՀ կառավարության 21.05.2009թ. թիվ 561-Ն որոշմամբ սահմանվել է, որ ընդունելության ընդհանուր տեղերի թիվը չպետք է գերազանցի լիցենզիայով սահմանվածը:

Ուսումնական հաստատությունների լիցենզավորման, ուսուցման որակի պետական վերահսկողության և մասնագիտությունների հավատարմագրման համար եզրակացություն տալիս է նախարարության լիցենզավորման և հավատարմագրման ծառայությունը, սակայն մինչ օրս Համալսարանն իր մասնաճյուղերով և մասնագիտություններով պետական հավատարմագրում չի անցել, որով խախտվել է «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի պահանջը:

3. Պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում

ՀՀ կառավարության 27.04.2002թ. «Հայկական գյուղատնտեսական ակադեմիան վերակազմակերպելու մասին» թիվ 471 որոշմամբ Համալսարանին ըստ ցանկի անհատույց օգտագործման իրավունքով ամրացվել են շենքեր, շինություններ՝ սպասարկման

հողատարածքներով, Համալսարանի «Ոսկեհատ» և «Բալահովիտ» ուսումնափորձնական տնտեսությունների հողատարածքները:

Խախտվել են «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները՝ որոշ տարածքների համար անշարժ գույքի սեփականության (օգտագործման) նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումը սահմանված կարգով չի իրականացվել:

Այսպես՝

- Համալսարանին ամրացված «Բալահովիտ» ուսումնափորձնական տնտեսության բոլոր 7 տեղամասերի համար տրված անշարժ գույքի օգտագործման նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականներում «օգտագործման իրավունքի» փոխարեն նշվել է «սեփականության իրավունքով»:
- «Բալահովիտ» ուսումնափորձնական տնտեսության 5 տեղամասերի համար անշարժ գույքի օգտագործման նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականներում հողամասերի օգտագործման նպատակային նշանակությունը նշվել է «գյուղատնտեսական»՝ «քմակավայրերի հողերի» փոխարեն, որը հակասում է «ՀՀ Կոտայքի մարզի Բալահովիտի գյուղական համայնքի վարչական սահմանների նկարագիրը հաստատելու և վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն անհատույց սեփականության իրավունքով համայնքին փոխանցելու մասին» ՀՀ կառավարության 18.05.2006թ. թիվ 980-Ն որոշմանը:
- Համալսարանի «Բալահովիտ» ուսումնափորձնական տնտեսության թիվ 1 անասնապահական համալիրի նկատմամբ անշարժ գույքի օգտագործման իրավունքի պետական գրանցման 17.09.2002թ. վկայականով հողամասի չափը կազմել է 12.4857 հա, որից ՀՀ կառավարության 18.09.2008թ. թիվ 1124-Ն որոշման համաձայն առանձնացվել է 4.5 հա տարածք: Առանձնացումից հետո՝ 16.04.2009թ. տրված վկայականում հողամասի չափը նշվել է 10.342 հա, որը չի կարող համապատասխանել իրական հանությին:
- Համալսարանին ամրացված Աղավնաձորի «Զարթոնք» հանգստյան տան անշարժ գույքի օգտագործման նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականը «օգտագործման իրավունքի» փոխարեն տրվել է «սեփականության իրավունքով»:

4. Գիտահետազոտական աշխատանքներ

ՀՀ պետական բյուջեից գիտահետազոտական աշխատանքների ֆինանսավորումն իրականացվել է երկու բաղադրիչով՝ բազային և թեմատիկ ծրագրերով:

2008-2009 թվականներին գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման և զարգացման ծրագրով թվով 9 պրոբլեմային լաբորատորիաների բազային ֆինանսավորումը կազմել է 90,290.2 հազ. դրամ, իսկ գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության թեմատիկ ֆինանսավորումը, թվով 12 ծրագրերով՝ 75,127.3 հազ. դրամ:

Համալսարանում իրականացվող պետական բյուջեից ֆինանսավորվող գիտահետազոտական թեմաների ծախսերի 95 տոկոսը կազմել են աշխատավարձը և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները, մինչդեռ գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունավետությունը կախված է նաև ժամանակակից անհրաժեշտ սարքավորումների, նյութերի ձեռք բերումից: Համաձայն 17.11.2001թ. «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության թիվ 1122 որոշման 14-րդ մասի բարձրագույն ուսումնական հաստատության և թեմայի ղեկավարի հարաբերությունները կարգավորվում են պայմանագրով, որում նշվում է թեմայի ֆինանսավորումից բարձրագույն ուսումնական հաստատության գիտական մասի գործունեությանը հատկացվող գումարի չափը: Սակայն պայմանագրերում այդ գումարները սահմանվել են զրոյական, որը չի նպաստել բուհի գիտական մասի աշխատանքների արդյունավետությանը:

5. Գնումներ

2008-2009թթ. Համալսարանի կողմից իրականացված գնումների համար կնքվել են ընդամենը 62 պայմանագրեր՝ 362,789.0 հազ. դրամ ապրանքների, 379,162.3 հազ. դրամ շինարարական աշխատանքների կատարման և 231,821.0 հազ. դրամ ծառայությունների ձեռք բերման նպատակով: Գնումների պայմանագրերից թվով 15-ը կնքվել են առանց մրցույթի՝ ուղղակի ձևով, որով խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջը:

Համաձայն 28.09.2009թ. «Մաունթ» ՍՊԸ հետ կնքված 29,535.0 հազ. դրամ գումարով ծառայությունների մատուցման պայմանագրի՝ Համալսարանը Բարսեղունի Աուտոնոմա համալսարանի կողմից իրականացվող Տեմպուս ծրագրի շրջանակներում ստացել է 12 անվանում ուսումնական լաբորատոր սարքավորումներ: Սակայն պայմանագրում չի նշվել, որ պայմանագրային արժեքից 5,021.0 հազ. դրամը նախատեսված է սարքավորումների տեղադրման և գործարկման, մասնագետների ուսուցման, վերապատրաստման և մեկ տարվա երաշխիքային սպասարկման համար: Այդ խնդրի վերաբերյալ «Մաունթ» ՍՊԸ տնօրենը 29.12.2009թ. գրությամբ Համալսարանի ռեկտորին ներկայացրել էր պարզաբանում, բայց վերոհիշյալ պարզաբանումը ստանալուց հետո էլ պայմանագրին լրացում չի կատարվել:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

1. Չի կատարվել «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջը, որի համաձայն մեկ սովորողի հաշվարկով՝ ըստ ուսումնական հաստատության կրթական ծրագրերի ֆինանսավորման չափանիշները պետք է սահմանվեին ՀՀ կառավարության կողմից:
2. Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության ծրագրերով ՀՀ պետական բյուջեից կատարվել է ավելի ֆինանսավորում թվով 7 ուսանողների և ասպիրանտների համար՝ 3,030.0 հազ. դրամ գումարով, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետական բյուջե:
3. Խախտվել են «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածների պահանջները: Մշակված չէ հետբուհական կրթության պետական չափորոշիչը, հետբուհական կրթական ծրագրերն իրականացվել են առանց լիցենզիայի:
4. Հատկացված ընդունելության տեղերի քանակը չի համապատասխանել լիցենզիայի պայմաններին: Բարձրագույն կրթության մագիստրոսի կրթական ծրագրով 2009թ. ընդունելությունն իրականացվել է լիցենզիայով սահմանված տեղերից 17-ով ավելի:
5. Խախտվել է «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի պահանջը՝ Համալսարանն իր մասնաճյուղերով և մասնագիտություններով պետական հավատարմագրում չի անցել:
6. Նախարարության կողմից դեռևս չեն մշակվել ՀՀ կառավարության 09.07.2009թ. թիվ 808-Ն որոշմամբ հաստատված լիցենզավորման կարգով նախատեսված լաբորատորիաների, արհեստանոցների և մարզադահլիճների, գրադարանային-տեղեկատվական համակարգի՝ գրականության հազեցվածության վերաբերյալ պահանջները:
7. Խախտվել են «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները՝ «Բալսհովիտ» ուսումնափորձնական տնտեսության բոլոր 7 տեղամասերի համար ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից տրված անշարժ գույքի օգտագործման նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականներում իրավունքի տեսակը «օգտագործման իրավունքի» փոխարեն նշվել է «սեփականության իրավունքով»:
8. Պետական բյուջեից ֆինանսավորվող գիտահետազոտական աշխատանքների ծախսերի 95 տոկոսը կազմել են աշխատավարձը և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության

վճարները: Խախտվել է «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 17.11.2001թ. թիվ 1122 որոշման 14-րդ մասի պահանջը՝ գիտական թեմայի ֆինանսավորումից բուհի գիտական մասի գործունեությանը գումարներ չեն հատկացվել, ինչն էլ չի նպաստել բուհի գիտական մասի աշխատանքների արդյունավետությանը:

9. Խախտվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ կառավարության 05.06.2008թ. թիվ 853-Ն որոշման պահանջները՝ գնումների պայմանագրերից թվով 15-ը կնքվել են առանց մրցույթի՝ ուղղակի ձևով:

10. «Մաունթ» ՍՊԸ հետ կնքված ուսումնալաբորատոր սարքավորումների ձեռք բերման պայմանագրում չի նշվել վերջինիս կողմից սարքավորումների տեղադրման և գործարկման, մասնագետների ուսուցման, վերապատրաստման և մեկ տարվա երաշխիքային սպասարկման աշխատանքների կատարման պարտավորությունը, մինչդեռ այդ աշխատանքների արժեքը՝ 5,021.0 հազ. դրամի չափով, նախատեսվել է պայմանագրի գումարում :

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ կառավարությանը

1. «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն սահմանել բուհ-ի կրթական ծրագրերի ֆինանսավորման չափանիշներ:
2. «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն հաստատել հետբուհական կրթության պետական չափորոշիչը:
3. «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի ցանկում որպես լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակ ավելացնել հետբուհական մասնագիտական կրթությունը՝ կատարելով դրանից բխող փոփոխություններ այլ օրենսդրական ակտերում:

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը

1. «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի համաձայն իրականացնել պետական հավատարմագրման գործընթացը:
2. Իրականացնել կրթական ծրագրերի արդյունավետության գնահատման, կրթության որակի ապահովման նկատմամբ հսկողություն:

3. Ընդունելության տեղերի քանակը սահմանել լիցենզիայի պայմաններով տրված ընդունելության սահմանային տեղերի չափով:
4. Ի կատարումն ՀՀ կառավարության 09.07.2009թ. թիվ 808-Ն որոշման հաստատել լաբորատորիաների, արհեստանոցների, մարզադահլիճների, ինչպես նաև գրադարանային-տեղեկատվական համակարգի հագեցվածության նկատմամբ պահանջները:

Համալսարանին

1. «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան Համալսարանին տրված անշարժ գույքի օգտագործման նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականները ներկայացնել ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե՝ ուղղումներ կատարելու նպատակով:
2. Պետական բյուջեից ֆինանսավորվող գիտահետազոտական աշխատանքների վերաբերյալ պայմանագրերը կնքել ՀՀ կառավարության 17.11.2001թ. թիվ 1122 որոշման 14-րդ մասի համաձայն:
3. Գնումներն իրականացնել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ կառավարության 05.06.2008 թվականի թիվ 853-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան:
4. «Մաունթ» ՍՊԸ հետ կնքված պայմանագրում կատարել լրացում՝ ներառելով պայմանագրի արժեքում արտացոլված 5,021.0 հազ. դրամ գումարին համապատասխանող աշխատանքների կատարման պարտավորությունը:
5. Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրերով ավելի ֆինանսավորված 3,030.0 հազ դրամ գումարը վերականգնել ՀՀ պետական բյուջե:
6. ՀՀ պետական բյուջե վերականգնվող գումարները փոխանցել ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված «Պետությանը պատճառված վնասների փոխհատուցումից մուտքեր» (900005281515) հաշվեհամարին՝ կամ գանձապետարանի համակարգում բացված այլ եկամտային հաշվին՝ նշելով «96» կոդը:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի համաձայն մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել ընթացիկ հաշվետվությունում անրագրված՝ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: